

Olsztyn, 08 sierpnia 2017 r.

PS-VI.431.3.8.2017.KS

Pani
Barbara Sulima
Dyrektor Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka
w Olecku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.437.2017 z dnia 22 maja 2017 r. /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Elku, w składzie:

1. Katarzyna Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem.

2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku przy ul. Gołdapskiej 18 A/1. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 5 czerwca 2017 r. i zakończono w dniu 7 czerwca 2017 r. Przedmiotem kontroli była ocena stanu przestrzegania praw dziecka, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017, poz. 697 ze zm.) – zwanej dalej ustawą lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720) - zwanego dalej rozporządzeniem.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. placówka/ Dom Nr 1/ kontrolowana jednostka - co oznacza: Dom Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku, ul. Gołdapska 18 A/1,
2. dyrektor/ dyrektor Centrum - co oznacza: Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku, panią Barbarę Sulima,
3. regulamin/regulamin organizacyjny – co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku.*

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez placówkę. W dwóch pierwszych

dniach kontroli czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Barbary Sulima – Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku, które zapewnia kontrolowanej jednostce obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną. W kolejnym dniu, z uwagi na usprawiedliwioną nieobecność dyrektora (wyjazd na konferencje), czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] wychowawcy, posiadającej stosowne upoważnienie /**akta kontroli str. 3/**. Kontrola oparta została o rozmowy przeprowadzone z dziećmi, analizę prowadzonej w placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

1. Ustalenia dotyczące organizacji Placówki:

Dom Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Olecki, przeznaczoną dla 10 wychowanków. W dacie kontroli w *Rejestrze wychowanków* widniało 10 dzieci /**akta kontroli str. 5 - 6/**.

Działalność placówki określa *Statut Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku* przyjęty Uchwałą nr XXXII/215/2013 Rady Powiatu w Olecku z dnia 30 sierpnia 2013 r., zmieniany Uchwałą Nr XI/54/2015 Rady Powiatu w Olecku z dnia 25 października 2015 r. oraz *Regulamin Organizacyjny Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku* przyjęty Uchwałą nr 63/2015 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 21 października 2015 r. /**akta kontroli str. 7 - 49/**.

Analiza powyższych dokumentów wykazała, że wymagają zmian i dostosowania do aktualnych przepisów prawnych:

- w § 2 ust. 6 statutu oraz w § 3 ust. 5 regulaminu należy zmienić zapisy dotyczące nadzoru wojewody, bowiem zgodnie z art. 122 oraz 186 pkt 3 ustawy do zadań wojewody należy **kontrola**, a nie nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, w tym placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- w § 3 ust. 6 regulaminu należy zmienić zapis dotyczący nadzoru nad działalnością placówki przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z upoważnienia Zarządu Powiatu w Olecku, gdyż zgodnie z art. 38 b ustawy zarząd powiatu sprawuje **kontrolę**, a nie nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi;
- zapis § 9 ust. 4 regulaminu dotyczący odmowy ponownego przyjęcia do Placówki osoby pełnoletniej, która została skreślona z ewidencji wychowanków jest niezgodny z obowiązującymi przepisami prawnymi, albowiem żadne akty prawne nie uwzględniają takiej możliwości.

Organizacja pracy w kontrolowanej jednostce zgodna jest z *Planem działalności Domu Nr 1 im. Janusza Korczaka w Olecku*, który opracowywany jest na każdy rok przez dyrektora Centrum.

2. Ustalenia dotyczące przestrzegania w Placówce praw dziecka:

W ramach postępowania kontrolnego w dniach od 5 – 7 czerwca 2017 r. przeprowadzono rozmowy kierowane z sześcioma obecnymi wychowankami Domu Nr 1 na temat przestrzegania ich praw. Dwoje wychowanków odmówiło udziału w rozmowie z kontrolującymi. Z dwoma wychowankami nie podjęto rozmów, z uwagi na wiek (4 lata) - w jednym przypadku oraz nieobecność spowodowaną wizytą lekarską, a następnie pobytem w internacie - w drugim przypadku.

Wyniki przeprowadzonych rozmów spisane przez kontrolujących oraz ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią **akta kontroli str. 51 - 104**. Analizie poddano również dokumentację obecnych wychowanków placówki.

W toku kontroli dokonano oceny realizacji następujących praw dziecka:

Prawo do wypoczynku i zaspokojenia potrzeb rozwojowych – rozumiane jako prawo do czasu wolnego organizowanego zgodnie z potrzebami dziecka, oraz prawo do rozwoju zgodnie z potrzebami odpowiednimi dla etapu rozwojowego, w tym uczestnictwa w indywidualnych i grupowych zajęciach rekreacyjnych i sportowych (w placówce i poza nią), zgodnie z zainteresowaniami i wyborem dziecka.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że dzieci dysponują czasem wolnym po zajęciach lekcyjnych, z wyłączeniem czasu przeznaczanego na odrabianie lekcji i naukę własną oraz w weekendy i inne dni wolne od zajęć szkolnych. W toku oględzin ustalono, że placówka dysponuje dwiema salami gimnastycznymi, siłownią, pracownią plastyczną, boiskiem i placem zabaw. Ponadto wychowankowie mają do dyspozycji stół do ping ponga, rowery, deskorolki, hulajnogi, rolki oraz sprzęt sportowy, co umożliwia im aktywne i atrakcyjne spędzanie czasu wolnego.

Na podstawie informacji przekazanych przez dyrektora ustalono, iż wychowankom, w okresie podlegającym kontroli, zapewniano ciekawe formy spędzania czasu wolnego/**akta kontroli str. 105 – 109**).

W placówce organizowane były zajęcia plastyczne oraz różnorodne zajęcia sportowe: ping-pong, tenis, zbijak, fitness, piłka nożna, zajęcia na siłowni. Poza tym dzieci brały udział w organizowanych dla nich licznych konkursach, zabawach i uroczystościach, takich jak: bal karnawałowy, zabawy walentynkowe, piknik integracyjny, święto pieczonego ziemniaka, wieczór andrzejkowy, spotkanie wigilijne, festyn rodzinny. Wychowankowie w czasie wolnym chodzili na seanse filmowe do kina, mieli również nieograniczony dostęp do pływalni na hali LEGA.

W okresie objętym kontrolą wychowankom placówki zorganizowano również: wyjazd do Mikołajek do Parku Wodnego Tropikana, Białegostoku do teatru i Parku Trampolin, 3-dniową wycieczkę do Kotliny Kłodzkiej, 2-dniową wycieczkę do Krakowa i Zatorza (Energylandia) oraz dwie wycieczki do Warszawy (3 i 1-dniową), podczas których dzieci przebywały w Centrum Nauki Kopernik, Aquaparku, zwiedziły Muzeum Powstania Warszawskiego, Zamek Królewski oraz oglądały spektakl w teatrze Buffo. W okresie wakacyjnym wychowankowie wyjeżdżali na obozy.

Dzieci pytane o organizację czasu wolnego w placówce wskazywały,

iz w czasie wolnym chodzą na spacer, na basen, do kina, na lody i pizzę, uczestniczą w organizowanych zabawach i grach sportowych, jeżdżą na rowerach, a także wyjeżdżają na wycieczki i obozy. W okresie zimowym chodzą na sanki i mają organizowane kuligi.

Wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się na temat organizacji czasu wolnego w Placówce, co umożliwi im rozwój pasji i zainteresowań.

Prawo do pomocy specjalistycznej – rozumiane jako prawo do udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w radzeniu sobie z emocjami własnymi i innych osób a także łagodzenia skutków separacji z rodziną.

Ustalono, że w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudniony jest psycholog i pedagog, którzy pracują z wychowankami placówki **/akta kontroli str. 112/**.

Praca ww. specjalistów oparta jest o *Plan pracy pedagoga oraz Plan pracy psychologa* **/akta kontroli str. 113 - 121/**.

Psycholog oraz pedagog, w okresie objętym kontrolą, prowadzili zajęcia indywidualne oraz grupowe dla wychowanków **/akta kontroli str. 123 - 135/**.

Ustalono, iż pedagog oprócz zajęć wyrównawczych, korekcyjno-kompensacyjnych, socjalizacyjnych oraz profilaktycznych, udzielał wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu bieżących problemów zarówno wychowankom, jak i wychowawcom.

Na podstawie analizy dokumentacji prowadzonej przez psychologa oraz jego ustnych wyjaśnień ustalono, iż jego praca w dużej mierze miała charakter diagnostyczny, profilaktyczny i terapeutyczny. Ponadto wychowankowie korzystali również ze wsparcia oraz poradnictwa psychologicznego.

Pedagog wraz z psychologiem opracowali *Program działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy i kształtowania wartości prospołecznych wśród wychowanków na rok 2016 oraz na rok 2017*, obejmujący m.in. następujące obszary: zapewnienie wychowankom bezpieczeństwa i ochrony przed krzywdzeniem, edukację wychowanków w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniem przemocą i wykorzystywaniem, kształtowania umiejętności społecznych, profilaktyki zdrowia psychicznego, uzależnień od środków psychoaktywnych. W ramach programu organizowane były zajęcia grupowe dla wychowanków Domów im. Janusza Korczaka w Olecku, w których uczestniczyły również dzieci z Domu Nr 1.

Wyżej wymienieni specjaliści swoją pracę dokumentowali w „Dzienniku zajęć psychologa/pedagoga”.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji ustalono, iż każdy z wychowanków posiadał diagnozę psychofizyczną sporządzoną przez pedagoga i psychologa **/akta kontroli str. 137 - 141/**, o której mowa w § 14 ust.1 ww. rozporządzenia.

Diagnozy aktualizowane są co trzy lata, zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Centrum nr 15/2014 z dnia 3 grudnia 2014 r. **/akta kontroli str. 143/**.

W dokumentacji pedagoga i psychologa znajdowały się *karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, które zawierały: imiona i nazwiska dzieci uczestniczących w zajęciach, nazwę zajęć, datę, opis zajęć oraz imię i nazwisko osoby prowadzącej **/akta kontroli str. 145 - 153/**.

Każdorazowe spotkanie psychologa i pedagoga z dzieckiem lub grupą dzieci odnotowywane

było na odrębnej karcie, co uniemożliwia wgląd w całość spraw wychowanka oraz może mieć wpływ na efektywność podejmowanych przez specjalistów działań.

W placówce opiekuńczo-wychowawczej **dla każdego dziecka** prowadzi się kartę udziału w zajęciach prowadzonych m.in. przez pedagoga i psychologa, na co wskazuje § 17 ust. 1 pkt. 3 ww. aktu prawnego.

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt. 4 rozporządzenia, dla każdego dziecka prowadzono arkusz badań i obserwacji psychologicznych i pedagogicznych, który zawierał szczegółowe zapisy dokonanych obserwacji **/akta kontroli str. 155 - 159/**.

Ponadto analiza akt wychowanków Domu Nr 1 wykazała, iż znajduje się w niej dokument p.n. *Analiza mocnych stron i potrzeb wychowanka* sporządzona przez wychowawcę kierującego procesem wychowawczym dziecka **/akta kontroli str. 161/**.

W rozmowach z wychowankami, wszystkie dzieci pozytywnie wypowiadały się na temat zajęć organizowanych przez psychologa i pedagoga. Wszyscy wskazali, iż mogą liczyć na pomoc specjalistów zatrudnionych w placówce. Informowali również, że z takiej pomocy korzystają. Na pytanie, czy po opuszczeniu placówki będą mogli liczyć na pomoc i wsparcie pracowników placówki, czworo dzieci podało odpowiedź twierdzącą, a jedno odpowiedziało, że jeszcze nie wie.

W jednym przypadku, z uwagi na wiek dziecka (8 lat) odstąpiono od zadania wyżej wskazanego pytania.

Prawo do życia bez przemocy – rozumiane jako prawo do ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym traktowaniem, zarówno ze strony rówieśników, jak i dorosłych, stosowania wobec dziecka pozytywnej dyscypliny oraz prawo do pomocy w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi i rówieśnikami zarówno na terenie placówki, jak i poza nią.

Analiza regulaminu placówki przez zespół inspektorów wykazała, że uwzględniono w nim zarówno nagrody, jak i kary. Zastrzeżenia kontrolujących budzi zapis regulaminowy (§ 22 pkt. 4 ppk 7) wskazujący, iż wychowanek może być ukarany *wnioskiem o zmianę środka wychowawczego*.

W ocenie zespołu inspektorów kary mają na celu między innymi zapobieżenie w przyszłości niewłaściwym zachowaniom dziecka, winny też uczyć odpowiedzialności. Zmiana środka wychowawczego to działanie mające na celu przeciwdziałanie postępującej demoralizacji nieletnich. Dyrektor placówki przyznała, iż zasadne jest wycięcie z katalogu wyżej wskazanej kary.

Ponadto ustalono, iż wychowankowie mają prawo odwołać się do dyrektora od otrzymanej kary, którą uważają za niesłuszną, na co wskazuje zapis regulaminowy §22 pkt. 5. Z informacji przekazanych przez dyrektora wynika, iż żaden z wychowanków, w okresie objętym kontrolą, nie korzystał z takiej możliwości.

W toku oględzin placówki stwierdzono, iż na tablicy ogłoszeń umieszczonej w korytarzu przy pokoju dyrektora Centrum znajduje się numer telefonu do Rzecznika Praw Dziecka, z którego dzieci mogą skorzystać w sytuacji poczucia krzywdy.

Wszystkie dzieci podczas indywidualnych rozmów z zespołem inspektorów informowały, że wiedzą za co mogą być nagrodzone, a za co ukarane. Dzieci pytane o najczęściej stosowane nagrody wymieniały: podwyższenie kieszonkowego, nagrody

rzeczowe, słodycze oraz pochwały. Wychowankowie wskazywali na otrzymywanie następujących kar: obniżenie kieszonkowego, ograniczenie czasu wyjścia lub zakaz wyjścia poza placówkę, zakaz oglądania telewizji, zakaz lub ograniczenie korzystania z komputera, dodatkowy dyżur. Zapisy regulaminowe dotyczące katalogu kar (§ 22 pkt.4) nie przewidują kary w postaci dodatkowego dyżuru, na którą wskazywało jedno dziecko.

W opinii kontrolujących stosowanie kar nie ujętych w regulaminie, może spowodować nałożenie kary mogącej naruszać godność dziecka.

Żadne z dzieci nie poczuło się poniżane lub upokarzane oraz nie doświadczyło przemocy fizycznej ze strony pracowników placówki. Nie było również świadkiem stosowania przemocy fizycznej wobec innych wychowanków. Na pytanie dotyczące używania wulgarnych słów przez wychowawców w obecności wychowanków wszystkie dzieci odpowiedziały przecząco. Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby kiedykolwiek wychowawca nie zareagował w sytuacji bójki pomiędzy wychowankami. Dzieci pytano również w jaki sposób wychowawcy pomagają rozwiązywać spory/kłótnie między nimi. Wychowankowie najczęściej odpowiadali, że wszelkie spory i kłótnie rozwiązywane są poprzez rozmowę i wyjaśnianie. Na pytanie o sposób rozwiązywania sporów/konfliktów między wychowawcą a wychowankiem, dzieci najczęściej odpowiadały, iż takie spory rozwiązywane są poprzez rozmowę. Jedno dziecko nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Każdego dziecka pytano również, czy w ramach kary nie mogło odwiedzić domu rodzinnego. Wszyscy wychowankowie zaprzeczyli, aby taka sytuacja miała miejsce.

Na pytanie, czy zdarzyło się, aby w ramach kary nie otrzymali kieszonkowego, wszyscy podali odpowiedzi przeczące.

Prawo do nauki - rozumiane jako prawo do wsparcia w realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, pomocy w odrabianiu lekcji, zapewnienia zajęć wyrównawczych i innych rozwijających wiedzę i umiejętności.

Wychowankowie zgodnie z informacją /akta kontroli str. 5/ realizowali obowiązek szkolny na następujących poziomach edukacyjnych:

- szkoła podstawowa - 3 osoby,
- szkoła gimnazjalna - 4 osoby,
- szkoła zawodowa - 1 osoba.

Dwoje dzieci uczęszczało do przedszkola.

W wyniku analizy kart pobytu wychowanków, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia, w zakresie sporządzonych informacji o przebiegu kontaktów ze szkołą, do której uczęszcza dziecko oraz jego nauki szkolnej nie stwierdzono nieprawidłowości /akta kontroli str. 163 - 165/.

Wszyscy wychowankowie podczas rozmów z osobami kontrolującymi potwierdzili, iż posiadają niezbędne podręczniki, pomoce i przybory szkolne. Na pytanie skierowane do dzieci, kto pomaga im w odrabianiu lekcji, wskazywały wychowawców oraz pedagoga. Pięcioro wychowanków poinformowało, iż ma możliwość korzystania z korepetycji, kiedy zachodzi taka potrzeba.

Prawo do zaspokojenia potrzeb zdrowotnych – rozumianego jako zapewnienie dziecku dostępu do odpowiedniej opieki zdrowotnej oraz opieki w trakcie choroby.

Dzieci przebywające w placówce objęte były podstawową opieką medyczną lekarza rodzinnego w Poradni „Olmedica” w Olecku przy ul. Gołdapskiej 1.

Poza tym, w zależności od potrzeb wychowanków, zapewniano im opiekę poradni specjalistycznych tj.: okulistycznej (4 dzieci), ortopedycznej (1 dziecko), laryngologicznej (1 dziecko), kardiologicznej (2 dzieci), zdrowia psychicznego (2 dzieci), neurologicznej (1 dziecko), alergologicznej (3 dzieci) /**akta kontroli str. 5/**.

W toku kontroli ustalono, iż w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych zatrudniona była, w pełnym wymiarze czasu pracy, pielęgniarka, która odpowiadała za sferę zdrowotną wychowanków.

Dokumentacja medyczna wychowanków tj.: karty informacyjne leczenia szpitalnego, wyniki badań oraz karta zdrowia dziecka, w której odnotowywane są konsultacje lekarskie wraz z zaleceniami, przechowywana była w ich indywidualnych teczkach.

W dokumentacji medycznej dzieci znajdował się również dokument p.n. *Karta podawania leków*, w którym ujmowano informacje dotyczące leków zleconych przez lekarza tzn.: nazwę i dawkowanie leku, datę zlecenia, osobę zlecającą, datę odstawienia leku, datę podania, czas podania oraz podpis wychowawcy /**akta kontroli str. 167 - 168/**.

Ewidencjonowania wydawanych leków doraźnych dokonywano w *zeszycie rozchodu leków*, uwzględniając datę i godzinę podania leku, nazwę leku, ilość, imię i nazwisko wychowanka oraz podpis wychowawcy.

Prowadzone dla wszystkich wychowanków Domu Nr 1 karty pobytu uwzględniały informacje o lekach podawanych dziecku oraz informacje o pobytach dziecka w szpitalu, w tym szpitalu psychiatrycznym, co jest zgodne z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia /**akta kontroli str. 163 - 165/**.

Z rozmów kontrolujących z wychowankami wynikało, że w przypadku problemów zdrowotnych zawsze udzielano im stosownej pomocy i realizowano zalecenia lekarskie. Żadne z dzieci nie wskazało, aby wychowawcy lub inni pracownicy placówki palili papierosy w obecności wychowanków. Na pytanie, czy w placówce zdarza się, aby wychowawcy w celu wyciszenia wychowanka podawali mu leki uspokajające, pięcioro wychowanków odpowiedziało przecząco. Jedno dziecko nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

Prawo do poszanowania tożsamości religijnej rozumiane jako prawo do poszanowania środowiska religijnego dziecka, z którego się wywodzi oraz wychowania religijnego i praktyk religijnych zgodnych z tradycją i wyznaniem jego rodziny oraz zgodnie z jego wolą.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, iż wszyscy wychowankowie przebywający w placówce są wyznania katolickiego. Dzieci przystępują do sakramentów świętych oraz przestrzegają tradycji związanej z obchodzeniem świąt.

Wszyscy wychowankowie, z którymi przeprowadzono rozmowy indywidualne, zaprzeczyli, aby byli zmuszani do chodzenia do kościoła, jednocześnie wskazali, iż swobodnie mogą realizować swoje praktyki religijne.

Prawo do bezpieczeństwa socjalnego – rozumiane jako prawo do: wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych i zdrowotnych dziecka, zaopatrzenia w odzież i obuwie dostosowane do jego gustu, potrzeb i warunków pogodowych, wyposażenia w środki higieny osobistej oraz kwoty pieniężnej do własnego dysponowania.

Ustalono, iż wysokość zaliczek na zakup artykułów spożywczych, chemicznych oraz odzieży dla wychowanków oraz sposób ich rozliczania uregulowane zostały zarządzeniami nr 1/2016 z dnia 04.01.2016 r. i nr 1/2017 z dnia 02.01.2017 r. dyrektora Centrum /akta kontroli str. 169 - 179/.

Zaspokojenie potrzeb żywieniowych

Dyrektor placówki poinformowała kontrolujących, że wszystkie posiłki przygotowywane są przez wychowanków pod nadzorem i z pomocą wychowawców. Analiza przedłożonych osobom kontrolującym jadłospisów wykazała, że uwzględniają one 4 posiłki dziennie tj.: śniadanie, obiad, podwieczorek oraz kolację /akta kontroli str. 181-186/. Dyrektor wyjaśniła, iż w jadłospisie nie uwzględnia się drugiego śniadania, ponieważ dzieci według swoich upodobań, w ramach tego posiłku, zabierają do szkoły np. kanapki, słodkie bułeczki, napoje.

Zgodnie z ww. zarządzeniem dyrektora Centrum dzienny koszt wyżywienia wychowanka ustalono na kwotę 12 zł.

Wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów poinformowali, iż wszystkie posiłki spożywają w placówce, nikt nie wniósł zastrzeżeń, co do ilości i jakości wyżywienia. Wszyscy wskazali na dostępność do jedzenia i picia między głównymi posiłkami.

Zaopatrzenie w odzież i obuwie

Z informacji przekazanych przez dyrektora wynika, że zakupy odzieży i obuwia dla każdego wychowanka dokonywano co kwartał na kwotę ok. 300,00 zł. Ponadto, adekwatnie do indywidualnych potrzeb dzieci, zaopatrywano je w odzież i obuwie na bieżąco.

Ewidencja odzieży i obuwia prowadzona była w formie *karty odzieżowej*. Dwa razy do roku sprawdzano stan faktyczny odzieży. Ustalono, iż ewidencję odzieży zniszczonej prowadzono w *zeszycie zniszczeń odzieży*, w formie protokołów. Analiza wyżej wskazanych dokumentów nie wykazała nieprawidłowości.

Wychowankowie nie zgłaszali uwag w zakresie wyposażenia w odzież i obuwie. Wszyscy podkreślili, że mogą decydować o wyborze określonego asortymentu.

Zaopatrzenie w środki higieny osobistej

Placówka wyposażała wychowanków w środki higieny osobistej oraz zapewniała środki czystości w zależności od potrzeb.

Wydawane wychowankom środki do higieny osobistej oraz kosmetyki odnotowywano w kartach znajdujących się w dokumentacji dzieci, które uwzględniały: datę wydania, nazwę artykułu, ilość, imię dziecka i podpis wychowawcy.

Zgodnie z ww. zarządzeniem dyrektora na zakup środków do higieny osobistej przeznaczają się ok. 40 zł miesięcznie dla jednego wychowanka.

Wszystkie dzieci w rozmowach z osobami kontrolującymi nie zgłaszały braków w zaopatrzeniu w środki do higieny osobistej i kosmetyki.

Wyposażenie w kwotę pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko

Placówka zapewniała dzieciom kwotę pieniężną do własnego dysponowania, nie niższą niż 1 % i nie wyższą niż 8 % kwoty, o której mowa w § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia.

Wysokość tej kwoty ustalana była co miesiąc przez dyrektora kontrolowanej jednostki, na podstawie listy sporządzonej przez wychowawców przy współudziale wychowanków, zgodnie z § 11 ust. 1 pkt. 10 regulaminu oraz z *Regulaminem przyznawania kieszonkowego wychowankom Domów im. Janusza Korczaka w Olecku*, wprowadzonym Zarządzeniem nr 1/2014 Dyrektora Centrum z dnia 2 stycznia 2014 r. /**akta kontroli str. 187 - 189/**.

Odbiór kieszonkowego wychowankowie potwierdzali własnoręcznym podpisem. Każdorazowy przypadek obniżenia kieszonkowego był pisemnie uzasadniany /**akta kontroli str. 191 - 193/**. W toku analizy list wypłat kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez dziecko, w okresie objętym kontrolą, nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Wszyscy wychowankowie potwierdzili, iż regularnie (co najmniej raz w miesiącu) otrzymują kieszonkowe.

Prawo do regularnych kontaktów z rodziną - rozumiane jako prawo do regularnych kontaktów z członkami rodziny, w tym przede wszystkim z rodzicami - na terenie placówki, w miejscach zamieszkania członków rodziny, jak i w sposób pośredni - poprzez kontakt telefoniczny lub elektroniczny, w tym przede wszystkim w dni wolne od nauki szkolnej oraz w trakcie ferii i wakacji, chyba, że sąd postanowi inaczej.

Placówka w ramach swoich zadań określonych w § 10 ust. 3 regulaminu organizacyjnego, zapewniała dziecku kontakt z rodzicami i innymi osobami bliskimi. Wychowankowie urlopowani byli do domów rodzinnych w dni wolne od nauki szkolnej, w tym: weekendy, ferie, wakacje oraz święta. Osoby przejmujące w tym okresie opiekę nad dzieckiem podpisywali stosowne oświadczenie o odpowiedzialności za jego życie i zdrowie /**akta kontroli str. 195-197/**.

Poza tym rodzice oraz członkowie rodzin i osoby bliskie dziecku mogli je odwiedzać w placówce, uczestniczyć w uroczystościach dzieci np. urodziny, I Komunia Św. Placówka umożliwiała również wychowankom kontakt telefoniczny z rodzinami i osobami bliskimi. Ponadto ustalono, iż w 2016 r. zorganizowany został festyn rodzinny dla wychowanków i ich bliskich, natomiast w 2017 r. piknik rodzinny p.n. *Rodzinnie. Radośnie. Razem*.

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia prowadzona w placówce dla każdego wychowanka karta pobytu zawierała opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku.

W wyniku analizy przedłożonej dokumentacji stwierdzono, iż wszelkie kontakty z rodzinami odnotowywano także w dokumencie p. n. *Kontakty z rodziną i osobami bliskimi dziecka*, który zawierał następujące elementy: l.p., datę, rodzaj kontaktu, uzyskane informacje oraz podpis.

Podczas rozmów osób kontrolujących z dziećmi, żadne z nich nie wniosło zastrzeżeń w powyższym zakresie.

Prawo do wyrażania opinii - rozumiane jako prawo do poszanowania podmiotowości dziecka poprzez branie pod uwagę jego zdania w sprawach, które go dotyczą oraz istnienia wypracowanych zasad uczestnictwa dzieci w podejmowaniu ważnych dla nich decyzji.

Z informacji uzyskanych od dyrektora wynika, że dzieci przebywające w placówce mogą wyrażać swoje opinie w sprawach ich dotyczących, co zostało określone w § 14 ust. 2 pkt. 9 regulaminu. Zdanie wychowanków brane jest pod uwagę między innymi w sprawach dotyczących ich przyszłości, wyboru szkoły, wyglądu pokoju, sposobu spędzania czasu wolnego, ubioru oraz ustalania dyżurów porządkowych, a także dyżurów w kuchni.

Ponadto dzieci mogą zgłaszać uwagi i wyrażać swoje opinie na cyklicznie odbywających się spotkaniach wychowanków i wychowawców placówki. Przebieg ww. spotkań utrwalano w formie notatek **akta kontroli str. 199/**.

Na pytanie kontrolujących, czy możesz swobodnie wyrażać własne poglądy w sprawach, które Ciebie dotyczą, jedno dziecko nie udzieliło odpowiedzi, czworo podało odpowiedź twierdzącą. Jedno dziecko odpowiedziało, że nie zawsze, przy czym nie potrafiło podać szczegółowych informacji.

Prawo do poszanowania prywatności - rozumiane jako prawo poszanowania tajemnicy korespondencji, posiadania własnych pamiątek i osobistych przedmiotów oraz zachowania przez pracowników placówki tajemnicy związanej z osobistymi informacjami przekazanymi przez dziecko, z wyłączeniem przypadków uzyskania informacji o naruszeniu prawa, zagrożeniu zdrowia lub życia, jak również prawo do poszanowania intymności dziecka, w tym zapewnienia możliwości zamykania pomieszczeń przeznaczonych do czynności higienicznych i fizjologicznych.

Zgodnie z obowiązującą w placówce *Procedurą posiadania i korzystania z własnych urządzeń telekomunikacyjnych (telefon, smartfon, tablet, aparat cyfrowy, odtwarzacz CD/mp3, mp4 itp.) przez wychowanków Domu nr 1 im. J. Korczaka w Olecku*, wychowankowie mogą posiadać własne urządzenia elektroniczne oraz korzystać z nich zgodnie z zasadami ujętymi w ww. procedurze. Rodzice/opiekunowie prawni dzieci podpisali stosowne oświadczenia o zapoznaniu się z powyższą procedurą i wyrażeniu zgody na objęcie nią dziecka **/akta kontroli str. 201-203/**.

Ustalono, iż wychowawcy występowali do rodziców/opiekunów prawnych dzieci o podpisanie stosownych oświadczeń dotyczących wyrażenia zgody na wykorzystanie ich wizerunku **/akta kontroli str. 205/**.

Pełnoletni wychowankowie sami podpisali wyżej wskazane oświadczenia.

W rozmowach z zespołem inspektorów wszystkie dzieci informowały, że mogą posiadać rzeczy będące ich własnością np. telefony komórkowe, tablety. Ponadto wskazały, że ich prywatna korespondencja (sms-y, e-maile, wiadomości na facebooku) nie były kontrolowane przez pracowników placówki. Poza tym wszyscy wychowankowie potwierdzili fakt, iż mogą swobodnie korzystać z toalet i łazienek, z zachowaniem poczucia intymności. Żadne z dzieci nie wskazało, aby pracownicy obraźliwie komentowali ich pochodzenie, czy rozmawiali z niepowołanymi osobami o ich sytuacji rodzinnej bądź prawnej.

Prawo do informacji - rozumiane jako prawo dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro.

Z informacji przekazanych przez dyrektora placówki wynika, że wychowankowie znają swoje prawa, obowiązki oraz zasady, z którymi zostają zapoznani po przybyciu do placówki, a następnie przypominane są im podczas grupowych spotkań z wychowawcami, co potwierdzają własnoręcznymi podpisami **/akta kontroli str. 199/**.

Wszyscy wychowankowie w rozmowach z zespołem inspektorów potwierdzili znajomość praw, obowiązków oraz zasad panujących w placówce. Ponadto wszyscy wskazali, iż zapewnia się im dostęp do informacji poprzez media, Internet oraz książki.

Prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia - rozumiane jako prawo do zdobywania umiejętności niezbędnych w samodzielnym życiu, takich jak czynności samoobsługowe, załatwianie spraw urzędowych, korzystanie z usług, uczenia się ekonomii domowej, planowania czasu, obowiązkowości oraz rozwijania kompetencji i uprawnień zawodowych umożliwiających podejmowanie pracy zawodowej.

W toku kontroli ustalono, że zgodnie z § 14 pkt 7 regulaminu, wychowankom zapewniano pomoc w przygotowaniu do samodzielnego życia, w tym m.in.: prowadzenia gospodarstwa domowego, dysponowania pieniędzmi, załatwiania spraw urzędowych. W ramach dyżurów, samodzielnie lub pod nadzorem i z pomocą wychowawców, wychowankowie dokonywali niezbędnych zakupów, wykonywali prace porządkowe w mieszkaniu i na terenie wokół placówki oraz przygotowywali posiłki /**akta kontroli str. 207**/. W trakcie wykonywania swoich obowiązków nabywali umiejętności obsługi podstawowego sprzętu AGD.

Wychowawcy oraz zatrudnieni w placówce specjaliści zapoznawali wychowanków z informacjami dotyczącymi usamodzielnienia oraz motywowali do dopełnienia wszelkich formalności z tym związanych.

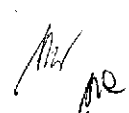
Ustalono, że na rok przed osiągnięciem pełnoletności osoby usamodzielniane wskazywały opiekuna usamodzielnienia oraz co najmniej na miesiąc przed ukończeniem 18 roku życia opracowywały wspólnie z opiekunem indywidualny program usamodzielnienia, na co wskazuje art. 145 ust. 2 i 4 ustawy.

Czworo wychowanków na pytanie, czy wie na jakich zasadach może pozostać w placówce po osiągnięciu pełnoletności, podało odpowiedź twierdzącą, a jedno, że jeszcze nie wie. W jednym przypadku, z uwagi na wiek dziecka (8 lat) odstąpiono od zadania wyżej wskazanego pytania. Wszystkie dzieci potwierdziły, że wychowawcy podejmują działania przygotowujące ich do samodzielnego życia poprzez naukę gotowania, dokonywania zakupów żywnościowych i odzieżowych, prania odzieży, gospodarowania pieniędzmi, załatwiania spraw urzędowych i pozyskiwania informacji w zakresie usamodzielnienia.

POZOSTAŁE USTALENIA

W grupie pytań dodatkowych wychowanków zapytano, czy zdarzały się sytuacje, że w placówce nie było wychowawcy sprawującego opiekę nad dziećmi, czemu wszyscy zaprzeczyli.

W toku kontroli ustalono, że w placówce prowadzono dla wszystkich wychowanków dokumentację, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia, tj. plan pomocy dziecku. W wyniku analizy ww. dokumentów nie stwierdzono nieprawidłowości /**akta kontroli str. 209-217**/.

W Domu Nr 1, w okresie objętym kontrolą, obowiązywały procedury postępowania w przypadku interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka, w przypadku samowolnego opuszczenia placówki przez wychowanka lub nie powrócenia w terminie po usprawiedliwionej nieobecności oraz w przypadku podejrzenia, iż wychowanek jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających. Wyżej wskazane procedury miały na celu ułatwienie i ujednoczenie sposobów reagowania na sytuacje trudne wychowawczo, a tym samym udzielenie niezwłocznej pomocy wychowankom oraz zwiększenie bezpieczeństwa w placówce /**akta kontroli str. 219 - 227**/.

Wychowankowie placówki zamieszkiwali w pokojach 2 i 4 osobowych, wyposażonych w niezbędne meble, odpowiednio oświetlonych, których powierzchnia umożliwiała im swobodne funkcjonowanie oraz naukę. Ponadto mieli zapewnione miejsce do przygotowywania posiłków, wspólną przestrzeń mieszkalną, stanowiącą miejsce spotkań i wypoczynku, miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych oraz łazienki z toaletami. Drzwi do pomieszczeń sanitarnych posiadały stosowne zabezpieczenia uniemożliwiające wejście innych osób. W związku z powyższym należy uznać, iż kontrolowana jednostka spełniała wymagania wskazane w §18 ust. 3 pkt. 1-5 rozporządzenia.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197 d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnosząc o podjęcie przez dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Dokonać zmian w regulaminie organizacyjnym, zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi oraz w zakresie katalogu kar, a kopię tego dokumentu przesłać do tutejszego Urzędu.

Termin realizacji – 1 miesiąc od dnia otrzymania zaleceń.

2. Karty udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa i pedagoga, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, prowadzić dla każdego dziecka.

Termin realizacji – na bieżąco.

Jednocześnie informuję, że kontrolowanej jednostce przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nich zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku nie zgłoszenia zastrzeżeń proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2017 poz. 697 ze zm.).

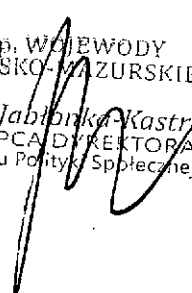
GŁÓWNY SPECJALISTA

Katarzyna Stefanowska

GŁÓWNY SPECJALISTA

Agnieszka Brzozowska

Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-KURZYSKIEGO

Joanna Jabłonna-Kastrau
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej